

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๖๖๓๓

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

เรื่อง ข้อหารือการงดค่าปรับงานก่อสร้างเหตุจากให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่จันทบุรี เหตุการณ์กรณีพิพาทเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา

เรียน

อ้างถึง

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า ได้ว่าจ้าง ดำเนินการก่อสร้าง

ตามสัญญาเลขที่ ลงวันที่ เป็นเงินจำนวน ด้วยเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ งวดงานจำนวน ๒๐ งวด สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้รับมอบงานงวดที่ ๒๐ (งวดสุดท้าย) แล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘ ต่อมาผู้รับจ้างได้ของดค่าปรับเหตุจากให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่จันทบุรี เนื่องจากเหตุการณ์กรณีพิพาทเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา ส่งผลให้แรงงานชาวกัมพูชาเดินทางกลับประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้รับจ้างขาดแคลนแรงงาน ซึ่งเป็นชาวกัมพูชาทั้งกรรมกรและช่างฝีมือ ทำให้การก่อสร้างล่าช้าออกไปอีก กรณีดังกล่าวถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ ผู้รับจ้างจึงของดค่าปรับตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๘ เป็นระยะเวลา ๓๐ วัน โดยได้จัดส่งเอกสารประกาศกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด เรื่อง ให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ และเอกสารหลักฐานอื่น ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณา จึงขอหารือว่า กรณีของดค่าปรับงานก่อสร้างเหตุจากให้ใช้กฎอัยการศึกดังกล่าว สามารถงดค่าปรับให้กับผู้รับจ้างได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ (๒) เหตุสุดวิสัย (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า

“การ ...

“การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมายหรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดแจ้ง หรือหน่วยงานของรัฐทราบดีอยู่แล้วตั้งแต่ต้น” จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว การพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง จะพิจารณาได้จาก ๓ เหตุ ได้แก่ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหมายถึงความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐนั้น (๒) เหตุสุดวิสัย หมายความถึง เหตุสุดวิสัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ ซึ่งบัญญัติหลักการของเหตุสุดวิสัยไว้ว่า “เหตุสุดวิสัย หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น” และ (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย โดยเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ตราบใดการชำระหนี้นั้นยังมิได้กระทำลงเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ ตราบนั้นลูกหนี้ยังหาได้ชื่อว่าผิดนัดไม่” ทั้งนี้ เหตุดังกล่าวต้องมีส่วนสัมพันธ์และมีผลกระทบโดยตรงกับงานตามสัญญาและเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างไม่สามารถปฏิบัติงานตามสัญญาได้ทันภายในกำหนดระยะเวลาตามสัญญา โดยหลักการพิจารณาตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๘๒ นั้น สามารถแบ่งได้เป็น ๒ กรณี กล่าวคือ การงดหรือลดค่าปรับ จะเป็นการพิจารณาอนุมัติให้ในเวลาที่ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาตามสัญญาหรือข้อตกลงไปแล้ว และเป็นกรณีที่มีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว ส่วนอีกกรณีหนึ่ง คือ การขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง จะเป็นการพิจารณาอนุมัติให้ก่อนที่จะครบกำหนดตามสัญญาและค่าปรับยังไม่เกิดขึ้น

๒. กรณีข้อหารือ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามที่ ชี้แจงและส่งเอกสารหลักฐานว่า ได้ว่าจ้าง ดำเนินการก่อสร้าง ตามสัญญาเลขที่ ลงวันที่ สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ต่อมาผู้รับจ้างได้ของดค่าปรับจำนวน ๓๐ วัน จากการให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่จันทบุรี เนื่องจากเหตุการณ์กรณีพิพาทเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชา ส่งผลให้ผู้รับจ้างขาดแคลนแรงงาน ซึ่งโรงพยาบาลฯ ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่เกิดความไม่สงบดังกล่าว แต่ได้รับผลกระทบจากการที่กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราดประกาศกฎอัยการศึก กรณีนี้เมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานตามสัญญาล่าช้า หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกค่าปรับตามระยะเวลาที่ส่งมอบล่าช้าตามสัญญา แต่หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่า เหตุการณ์กรณีพิพาทเขตแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา และมีการประกาศให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานของผู้รับจ้าง เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญา โดยผู้รับจ้างจะต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุสิ้นสุดลง

ตาม ...

ตามนัยมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติฯ ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๘๒ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาจากเอกสารที่น่าเชื่อถือ เช่น เอกสารที่เกี่ยวกับแรงงานที่ใช้ในการดำเนินการตามสัญญา เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางแพตริเซีย มงคลวนิช)
อธิบดีกรมบัญชีกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ
ฝ่ายเลขานุการ
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๘
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@cgd.go.th